

Vetőmag

XXIV. évfolyam, 2017. 3. szám

A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács folyóirata

seed industry

A TARTALOMBÓL

Meghirdette a globális nyitottság korszakát a Nemzetközi Vetőmag Szövetség	2
A bizottsági ülésekről	3
Büszkék lehetünk a rendezésre	8
Közösségi hálót sző a vetőmagipar?	12
Őszi árpa kontra tavaszi árpa?	13

Meghirdette a globális nyitottság korszakát a Nemzetközi Vetőmag Szövetség

Rekordszámú, összesen 1680 vetőmagos szakember vett részt az idei Vetőmag Világkongresszuson, amelynek Budapest adott otthont májusban. A világ szinte minden szegletéből érkező résztvevők eredményes kereskedelmi megbeszélések mellett érdekesítő szakmai előadásokon vehettek részt. Michael Keller, a Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) főtitkára szerint a konferencián számos olyan kérdésben folytattak párbeszédet, amelyek meghatározzák a szegmens jövőjét.

A globális agrárgazdaságra, benne az első lépésnek, bölcsőnek tekintett vetőmagágazatra is nagy kihívások várnak a jövőben: ilyen a növekvő népességélelmezés megoldása, szembenézés a klímaváltozás hatásaival, a kórokozók és kártevők világméretű szaporodásával, és ide tartozik az illegális vetőmagok visszaszorítása is. Michael Keller, a Nemzetközi Vetőmag Szövetség főtitkára elmondta: a vetőmagszektor egyre inkább globalizálódó térben tevékenykedik. Ahhoz, hogy a kihívásokkal szembe tudjanak nézni az ágazat képviselői, még szorosabb összefogásra lesz szükség a jövőben. Ebben az ISF fontos szerepet vállal magára többek között azzal, hogy teret ad az együttgondolkodásnak. Évről-évre többen kérik felvételüket a szervezetbe: tavaly több dél-amerikai ország csatlakozott, de a világ más régióiból is folyamatosan érkeznek hasonló kérések.

„Az ágazat jövője szempontjából nagyon fontos, hogy a nemzetközi vetőmag-kereskedelem átfogó dinamikáját fel tudjuk mérni. Bár vannak nehéz évek, mint a tavalyi év, amely a világ számos régióját éghajlati kihívások elé állította, és a termelés visszaesését hozta, de mindezzel együtt 1994 óta a világ vetőmag kereskedelme hétszerezére nőtt”, ismertette Michael Keller. Ezért döntő fontosságú, hogy az ágazat innovatív nemesítési eljárásai táptalajt kaphassanak a globális térben. A szélsőségek miatt kieső területeket a világ más táján előállított vetőmaggal lehet pótolni, ehhez viszont ideális feltételeket kell teremteni a termékek mozgásához.

• Melyek az ISF stratégiai céljai?

– A genetikai forrásokhoz való hozzáférés és azok használata, a növény-nemesítés újdonságainak terjesztése, a szellemi tulajdon védelme, a vetőma-

Fotó: VSZT

gok szabad áramlása. Másrészt nagyon fontos feladatot jelent a Nemzetközi Vetőmag Szövetség és a tagszervezetek számára a növény-egészségügyi kockázatok csökkentése, a kórokozók és kártevők világméretű elterjedésének kezelése a védekezési módszerek fejlesztésével, az ellenőrző rendszerek harmonizációjával. Emellett kiemelt célunk a fajtatulajdonosi, nemesítési jogok védelme, és segítjük azokat az országokat, ahol komoly károkat okoz a hamisítás.

Michael Keller szerint a genetikai források használata kulcsfontosságú. A legmodernebb nemesítési módszerek megjelenésével mindenhol következetes szabályozásra van szükség.

– Mindnyájunknak párbeszédet kell kezdeményezni a kormányokkal a növény-nemesítéssel kapcsolatos innováció hatósági felügyeletéről, hogy egészséges, jó minőségű vetőmaggal lássuk el a piacot. Azt is tudjuk, hogy a vetőmag sok országhatárt szel át, mire célba ér. Útja során eltérő szab-

ványokat működtető országokat érint. Ezért van szükség egy nemzetközi szabványra, és ez most végre megvan. Hatalmas előrelépés volt, mikor a kormányok Dél-Koreában megállapodtak a Vetőmagokkal Kapcsolatos Növény-egészségügyi Intézkedések Nemzetközi Szabványáról. Ez 12 év munkájának eredménye. Most arra van szükségünk, hogy ez a szabvány nemzeti keretek között is következetesen érvényre jusson, és így lehetővé tegye a vetőmag szállítását. Az előttünk álló hónapok során együtt kell működünk a kormányainkkal, hogy a megvalósítást elindítsuk, folyamatba helyezzük, nehogy újabb 12 évet kelljen várni. Az ISF annak idején a kereskedelmi és döntőbíráskodási szabályok miatt jött létre, melyeket azért alkottak, mert a kereskedőknek egységes szabályokra volt szüksége egy bővülő kereskedelmi forgalmat bonyolító világban. Mindez 1924-ben történt. Büszkéek lehetünk, hogy ágazatunk megfelelő kereskedelmi és döntőbírói szabályok szerint mű-

Szakmai tanácskozások

- Az első Világrendezvényt 1924-ben tartották Londonban.
- A budapesti volt a 68. Vetőmag Világkongresszus a sorban.
- Összesen 1700 szakember vett részt az ideai konferencián.
- A résztvevők 68 országból érkeztek Budapestre.
- A Nemzetközi Vetőmag Szövetséghez 70 ország csatlakozott világszerte.
- Tagjainak száma meghaladja a 7500-at.
- A következő kongresszus házigazdája 2018-ban az ausztrál Brisbane lesz.
- A világ vetőmag előállításának értékét évente mintegy 50 milliárd dollárra becsülik.
- A nemzetközi vetőmag kereskedelem mértéke éves szinten meghaladja a 20 milliárd dollárt.
- Magyarországon 100 különböző faj csaknem 1500 féle vetőmagja kerül piacra.

ködik. Igazság szerint a kevés ágazat egyike vagyunk, ahol ilyen – vetőmag szakemberek által vetőmag szakemberek számára kialakított – szabályok vannak érvényben.

Michael Keller kifejtette: akut probléma a hamis vetőmagok piaca, amelynek rendkívül kedvezőtlen kihatása van a gazdák megélhetésére, az élelmiszerbiztonságra és az egész ágazat jó hírnevére. Közös feladat, hogy magasabbra tegyük a léceket a vetőmaggal kapcsolatos visszaélők számára, és hogy a szakma megmutassa, hogy számukra nincs hely a piacon. Az ISF külön munkacsoportot hozott létre, és készített egy felmérést is, mely szerint egyes növények és egyes országok esetében a vetőmaggal kapcsolatos visszaélések a teljes forgalom 35%-át is elérik, azaz világszinten több milliárd dolláros kárt okoznak az illegálisan forgalmazott, hamisított vetőmagok. A Nemzetközi Szövetség gyűjti azokat a gyakorlati elemeket, amelyekkel segíteni tudja azon tagországokat, ahol még nem dolgoztak ki saját módszereket a hamisítás elleni fellépésre. Magyarországon az elmúlt évek intenzív hatósági munkájának és az agrárszervezetek összehangolt tájékoztató kampányainak köszönhetően szinte teljesen eltűntek a szervezett hamisítások.

Szellő Gábor

Az ISF kongresszus szakmai munkájának egyik pillérét jelentik a szervezet bizottságainak ülései. Évenkénti három alkalommal gyűlnek össze a szakemberek az aktuális vetőmag ágazati kérdések megtárgyalására. A tavaszi és őszi találkozókra márciusban és októberben kerül sor szűkebb körben, míg a májusi kongresszus kitűnő lehetőséget biztosít arra, hogy a sokakat érintő szakmai diskurzus a nyitott bizottsági üléseken nagyobb létszámú hallgatóság részvételével folyjék.

Nemesítői Bizottság

Hagyományosan a Nemesítői Bizottság szakmai programja tart számot a legnagyobb érdeklődésre. A tervezett programban mindig kiemelt helyet kap ez az összefogás. Idén is a megnyitót követően hétfőn a Nemesítői Bizottság ülése nyitotta meg a tanácskozások sorozatát. Az ülésen közel 150 regisztrált küldött vett részt.

A Nemesítői Bizottságban a nemzeti és regionális szövetségek, valamint az önálló tagi státuszú vállalatok képviselői aktívan alakítják az ISF közös céljait és a világszervezet nemesítéséhez kapcsolódó érdekképviseleti tevékenységét. A bizottságon belül több munkacsoport van, ezek mindegyike beszámolt a kongresszust megelőző egy évben végzett tevékenységéről.

Az elmúlt évtizedben viharosan alakult a nemesítési innováció kapcsán a

modern biotechnológiai és géntechnológiai fejlesztések alkalmazása és hasznosítása. A Növény-nemesítési Innovációs munkacsoport célja, hogy az új növény-nemesítési technikák egységes értelmezésű megjelentetésével népszerűsítsék a nemesítői munka fontosságát és gazdasági, társadalmi hasznosságát. Érzékeny terület ez, hiszen közismert, hogy az új technológiai elemek és módszerek növényfajta nemesítésben elfoglalt szerepének megítélése a géntechnológiai módosítások több országban történő merev elutasítása okán rendkívül kétséges. A nemesítők az innovációban rejlő előnyöket és az előrehaladás lehetőségét ki akarják használni, figyelembe véve a technológiákkal és termékekkel szembeni társadalmi aggályokat. A világszervezet feladatának érzi, hogy közösen kialakított egységes tematikájú, széleskörű szakmai konszenzuson alapuló tervezetet készítsen a növény-nemesi-

FOTÓ: POLGÁR GÁBOR

▶ tési innováció tárgykörében. 2016-ban elfogadásra került egy elvi dokumentum, mely a növénynemesítési innováció fogalmkörének szabályozási hatókörét és feltételrendszerét részletezi. Kiemelt cél a technológiai fejlesztésben élenjáró kulcsfontosságú országok döntéshozóinak az új innovációs lehetőségekkel és módszerekkel történő megismertetése. Az év hátralévő részében számos kerekasztal megbeszélés szervezésével, a növénynemesítési innováció szabályozási kereteinek meghatározásával, munkadokumentum kiadásával átláthatóbbá lehet tenni a vetőmagágazat fejlesztési céljait. Mindezen célok elősegítésére az ISF kommunikációs eszközcsomagokat fejleszt, melyek magyarázó útmutatókat, bemutatókat és infografikonos tájékoztató anyagokat tartalmaznak. Ezek az eszközök elérhetővé válnak a világszervezet szövetségi tagjai és nemesítői számára.

Az ISF globális érdekképviseleti tevékenysége elképzelhetetlen a termékpályák mentén kötött szövetségi együttműködések nélkül. A nemzetközi szervezetekkel szoros szakmai kapcsolatot épített ki az ISF, így nagy jelentőséggel bírnak a közös szakmai fellépések a Nemzetközi Gabonakereskedők Koalíciójával, a Crop Life Internationallel, a CGIAR-ral és számos alapítvánnyal. 2018-ban az ISF a FAO-val és az OECD-vel is közös szimpóziumokat szervez, melyek témája a mezőgazdasági biotechnológia és a fenntart-

ható élelmiszer-termelési rendszerek köré csoportosítható.

A nemesítési munkacsoport vezetőjének előadása végén elhangzottakhoz szervesen kapcsolódott a következő munkacsoport beszámolója, melyet *Anke van der Hurk*, a fenntartható mezőgazdaság bizottság elnöke és *Bert Visser*, a multilaterális rendszer működését elősegítő munkacsoport vezetője tartott.

A növény-genetikai erőforrások kiaknázásából származó haszonmegosztásra vonatkozó nemzetközi egyezményekben foglalt előírások működtetésének szabályrendszere még nem nyerte el végleges formáját. Intenzív szakmai vita folyik az egyik kulcselemről, az új standard anyag átadási megállapodásról. Sarkalatos, új koncepció elem, hogy a haszonmegosztás rendszerébe bele kell vonni a kutatási és nemesítési célból szabadon felhasználható értékesített fajták anyagát is. A díjak megfizetését illetően jelenleg két külön tervezet van az asztalon: előfizetéses rendszer, és az egyedi hozzáférés alapján történő fizetési mód. Számos nyitott kérdés vár megoldásra. A haszonmegosztásból származó bevételek működő rendszer hiányában elmaradnak, így a tervezett fejlesztési alapok kasszái üresek. A közeljövőben szükségessé válik a részletszabályok véglegesítése és egységesítése, mivel csak az érintett felek által elfogadott konszenzusos rendszer tud működőképesen fennmaradni és a növény-genetikai

erőforrások megőrzésének közös célját szolgálni.

Stephen Smith a szellemi tulajdon bizottság vezetője előadásában hangsúlyozta, hogy a technikai és tudományos előrehaladással a növénynemesítési tevékenység is jelentősen fejlődött. Az előrehaladással párhuzamosan ezért napjainkban szükségessé válik, hogy a vetőmagágazat egyértelműen kinyilvánítsa igényét a szellemi tulajdon védelme érdekében. A munkacsoport egy felmérést állított össze, melynek az volt a célja, hogy megmérje a szellemi tulajdon védelem szintjének hatékonyságát a jelenleg használt fajtaoltalom, szabadalmak, védjegyek és egyéb elemek vizsgálatán keresztül.

A fajtavédelem kapcsán egy munkacsoport alakult, mely az illegális vetőmag gyakorlati felhasználásra hívja fel a figyelmet, támogatja az ennek megakadályozását célzó információcserét és gyakorlati fellépéseket, valamint felkutatja és azonosítja az ezzel a problémával erősen terhelt országokat. Az új munkacsoport feladatul tűzte ki, hogy megosztja a bevált gyakorlati, kezelési módokat, továbbá stratégiai megoldásokat javasol a szabálytalanságok megakadályozására. Állásfoglalásokat tesznek annak tisztázására, hogy milyen veszélyeket rejt az illegális vetőmag a gazdálkodók megélhetésére, a környezetre, és a mezőgazdasági termények minőségére.

Az első nap szakmai programját a kisgazdálkodók és a vetőmagágazat kö-

FOTÓ: POLGÁR GÁBOR

zötti partnerség erősítéséről rendezett panelbeszélgetés zárta. *Fritz Glauser* (World Farmers Organization, alelnök) hangsúlyozta, hogy a gazdálkodóknak a jobb infrastruktúra és kapcsolatok kiépítéséhez elengedhetetlen a jó minőségű vetőmag, amiért hajlandóak jó árat fizetni. *Enock Chikava* kiemelte a *Bill és Melinda Gates Foundation* áldozatkész filantróp tevékenységét Afrikában, mely azt célozza, hogy helyi fejlesztésekkel, és támogatások segítségével kiemeljék a tömegeket a szegénységből. Be kell mutatni azt is, hogy ebben milyen szerepe van a fajták helyi sikerének. A FAO a kisgazdaságok vonatkozásában két csoportot különböztet meg. Az egyikbe sorolja azokat az eseteket, ahol vészhelyzet áll fenn és a gazdálkodó megélhetési körülményei nem teszik lehetővé a minőségi vetőmaghoz történő hozzáférést. A másik kategóriában a gazdálkodók fejlesztési projektben vehetnek részt, ahol a támogatás a jobb, fenntartható gazdálkodás folytatására ösztönzi a szereplőket.

Peter Button (UPOV főtitkár helyettes) kiemelte, hogy a fajtavédelem jogi környezetét a nemzeti sajtásoknak megfelelően kell elsődlegesen meghatározni. Az adott ország jogalkotóinak először is az országuk számára elképzelt vetőmag- és nemesítési rendszer lehetőségét kell átgondolniuk, és csak ezt követően lehet kidolgozni a tervekhez kapcsolható jogi, fajtavédelmi környezetet. A cél az, hogy a gazdálkodók és a vetőmagpiaci szereplők egyaránt jó gyakorlati alkalmazásokat, valamint szabályozott és tiszta jogi környezetet teremthessenek munkájukhoz.

A bizottság munkáját összefoglalva *Usha Zehr* elmondta, hogy az elhangzott előadások és a panelbeszélgetés is alátámasztotta az ISF sokrétű tevékenységét, amiben a nemzetközi szövetség forrásként, fejlesztőként és partnerként dolgozik a legjobb minőségű vetőmagok globális hozzáférést elősegítendő.

Növény-egészségügyi Bizottság

A kongresszus második napját a Növény-egészségügyi Bizottság ülése nyitotta meg. Az első előadó a házigazda ország képviselőjében *Dancsházy Zsuzsanna*, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal Növény-, Talaj- és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóságának mérnök szakértője volt, aki részletes

Fotó: ISF

tájékoztatót adott a 38. számú vetőmagok nemzetközi kereskedelméről szóló növény-egészségügyi intézkedésekre vonatkozó nemzetközi szabványról (International Standard for Phytosanitary Measures ISPM 38 on the International Movement of Seed).

Dancsházy Zsuzsanna

Bemutatta, hogy a közelmúltban kiadott szabvány milyen kihívások elé állítja a nemzeti növény-egészségügyi hatóságokat, és részletezte a károsító veszélyesség elemzés (PRA – Pest Risk Analysis) főbb elemeit az új előírások módosításainak tükrében. További hasznos információk is az előadás részét képezték, melyek az Európai Unió belüli import és export követelményekre, valamint a certifikációra vonatkoztak.

A szabályrendszer ismertetését követően *Samantha Thomas* a minőségirányításról, mint a növény-egészségügyi intézkedés eszközéről szólt a hallgatóságnak. Előadásában bemutatta a vetőmag nemzetközi szállítmányozásához szükséges nyilatkozatok és igazolások rendszerét. Kiemelte a vetőmagágazat folyamatos erőfeszítését, melyet annak érdekében fejt ki, hogy a minőségi vetőmag védelme hatékonyan biztosítható legyen a károsító veszélyeztetés kockázatának kezelése tekintetében. Ennek elősegítésére az ágazati szereplők számos eszköz fejlesztésén dolgoznak, mely között egyaránt vannak állami és nem kormányzati szervezeti megoldások és programok. Távolati célként fogalmazódott meg, hogy különböző indíttatású rendszerek együttes kombinált alkalmazása növelheti a vetőmagok biztonságos nemzetközi kereskedelmét.

Manuel van Eijk áttekintést adott a növény-egészségügyi szántóföldi ellenőrzés átruházott jogkörben történő végrehajtásáról. A holland programot a *Naktuin Buow* dolgozta ki. Közreműködőként számos cég vett részt a munkában, és előreláthatólag a Holland Növény-egészségügyi Hatóság (NWVA) el fogja ismerni a programot, meg fog bízni az ilyen módon kiadott növény-egészségügyi bizonyítványok eredményeiben. Annak ellenére, hogy az új típusú növény-egészségügyi szántóföldi ellenőrzés csak a Hollandia területén belüli alkalmazásra fókuszál, más országok részéről jelentős igény mutatkozik a régiók közötti alkalmazására. ▶

▶ Zöltség és dísnövény Bizottság

A második napot a közel 140 részvevő által figyelemmel kísért zöltség és dísnövény szekció ülése zárta. Az előadások sorát az újonnan alakult Zöltség Vetőmag Termelési munkacsoport beszámolója nyitotta meg. *David Malan* tájékoztatást adott a munkacsoport létrehozását megalapozó célok részleteiről és az azt kialakító tanácskozások és szakmai viták eredményéről. A munkacsoport kidolgozta és publikálta a Zöltségdísnövény vetőmag termelés jó gyakorlatának kézikönyvét, ami az ISF és az APSA (Ázsiai és Óceániai Vetőmag Szövetség) gyümölcsöző szakmai együttműködésének eredménye. Számos kezdeményezés van folyamatban, egyebek mellett a méh beporzó kézikönyv, a vetőmag termelési egészségügyi protokoll és a gyermek- és általános munkavégzésről szóló ISF állásfoglalás.

A következő előadásban *Robert Keene* számolt be a februárban alakult zöltség vetőmag ágazati ISTA munkacsoport tevékenységéről. A munkacsoport céljai között a jelenlegi zöltség vetőmag mintavételi és vetőmag vizsgálati módszertanhoz kapcsolódó alternatívák, új kihívások és lehetőségek feltárása szerepel, valamint az ISTA Végrehajtó Bizottsága felé benyújtandó ajánlások összeállítása. A februári ülés egyik legfontosabb eredménye volt, hogy az ISTA pozitívan értékelte a vetőmag ágazati kezdeményezést és hajlandóságot mutat az elképzelések figyelemmel kísérésére. Egyes javaslatok a jelenlegi ISTA szabályozás adta keretek között megoldhatók, mások pedig változtatást igényelnek a vizsgálati és mintavételi előírásokban.

A folytatásban *Robert Keene* a betegségezisztencia munkacsoport tagjaként a következő terminológia nemzetközi használatának előmozdítását hangsúlyozta. Ez az egységes üzenet alapvető a piac számára, hogy elkerülhetőek legyenek a vásárlói félreértések és a termékfelelősségi panaszok. Az elmúlt évben a munkacsoport felülvizsgált néhány patogén kódot és vírusgazdát. Több projekt indításában született döntés, így a hozzáférhető referenciafajták és izolátumok felülvizsgálatában és új útmutató dokumentum megalkotásában is.

Ben Rivoire bemutatta az UPOV új elektronikus bejelentő felületét, melyet a vetőmagágazat szereplőivel köz-

ös fejlesztésben alakítottak ki. Az új informatikai bejelentő felület megkönnyíti a növényfajta-védelmi jogok bejelentési adatainak átadását és ismételt felhasználását. A hatékony többnyelvű elektronikus rendszer online is elérhető az UPOV tagországok számára. Az UPOV számos lehetőséget biztosít a nemesítők tájékoztatására, és különféle kommunikációs anyagot fejlesztett, melyeket a kongresszus ideje alatt hozzáférhetővé tesz.

A szekció hagyományosan napirendjére tüzi a kongresszusi helyszín régiójának zöltség vetőmag piaci bemutatását. A magyarországi és közép-európai helyzetképről *Mundweil József* tartott informatív és értékes előadást. Bemutatásra került a zöltség vetőmagpiac hazai és regionális története, a különböző szegmensek kialakulása és fejlődése. A magyarországi hobbi kertészeti ágazat ha-

Mundweil József

gyományosan jelentős részt képviselt a teljes zöltség vetőmag piacból, azonban sajnálatosan az utóbbi néhány évtizedben 2-3%-os éves csökkenést lehetett elkönnyvelni ezen a területen. A főbb piaci trendek bemutatása mellett jelentős változás a zöltség vetőmag előállításban a szabadföldi termesztésből a zárt termesztő környezet irányába történő elmozdulás. Ezzel egyidejűleg felgyorsult a szabadelvirágzású fajtáktól a hibridek felé irányuló hangsúlyeltolódás.

Vicente Navarro a szekció vezetője előadásában összefoglalta a zöltség vetőmag ágazat előtt álló kihívások feladatait, melyek sorában elsőként az üzleti modellek társadalmi elfogadását részletezte. A jól ismert marketing és termelési célok, mint a rezisztens fajták jobb termésének elérése, vagy a hosszabban polcálló termékek fejlesztése

a vetőmagipar részéről társadalmi szinten is nagy értéket nyújtanak. E klasszikus értékteremtés mellett a nemesítők intenzíven foglalkoznak a fajták tápértékével, a fenntartható termeléssel, valamint a termékek egészségügyi vonatkozásaival is.

Szántóföldi növények szekció

A kongresszus harmadik napját a szántóföldi szekció ülése nyitotta meg. Az előadások sorában elsőként a rendező ország részéről *dr. Marton L. Csaba* számolt be a magyarországi szántóföldi vetőmag piac sajátosságairól. Részletesen bemutatta a hazai vetőmagtermelés, vetőmag kereskedelem és nemesítés helyzetét. Összefoglalta a fontosabb tendenciákat, melyeket hosszú idősoros adatokkal támasztott alá. Összefüg-

Dr. Marton L. Csaba

géseket mutatott be az elmúlt időszakban különféle növényfajok esetében az elért termésátlag növekedések és a műtrágya, valamint vetőmag felhasználás, és a nemesítői munka által létrejövő fajtaérték növekedés között. Előadásában kitért a növény nemesítői tevékenység hazai hagyományaira, kiemelve azt, hogy Európában először 1953-ban hazánkban nemesítettek ki és regisztráltak kukorica hibridet. Akkor ez a hibrid eredményének köszönhetően tíz éven belül teljesen kiszorította a korábban egyeduralmú szabadelvirágzású fajtákat a termelésből.

A következő előadásban *Andries Theron* a dél-afrikai őszi búza-termelés kihívásait mutatatta be. Dél-Afrikában felismerve a hatékonyság és fenntartható kutatási alapok szükségességét a közelmúltban létrehozták a Fajta és Tech-

nológiai Ügynökséget (SACTA). A szervezet feladata, hogy összegyűjtse a fajtadíjakat, licenccdíjakat és visszaosztja azokat a piaci részesedés mértékében a vetőmag vállalkozásoknak. A várakozások szerint a rendszer lehetővé fogja tenni a helyi gabonaágazatnak, hogy versenyképesebb legyen, és növelni tudja a hazai termelés arányát. A cél az, hogy csökkenjen a függőség az import vetőmagoktól, és ezáltal növekedjen az élelmiszertermelés biztonsága. A jövőben a rendszert az összes olyan növényfajra ki fogják terjeszteni, melynek szabadon elvirágzó, nem hibrid fajtái vannak.

A dél-afrikai példa bemutatását követően Pim Lindhout számolt be a burgonya nemesítés és a vetőmagágazat területén minden valószínűség szerint áttörést jelentő fejlesztésről, az igazi burgonya vetőmagról (True Potato Seed). Az igazi burgonya vetőmagnak számos előnye van a burgonya vetőgumóval szemben. A logisztikai oldalról megvizsgálva egyszerűbb és olcsóbb a szállítása valamint tárolása, továbbá alacsonyabb a tárolásból adódó veszteség és hosszabb a tárolási idő. A legnagyobb előny azonban a növény-egészségügyi oldalon jelentkezik, hiszen az igazi burgonya vetőmagnak nincs ismert maggal terjedő betegsége. A fejlesztés során sikerült számos feladattal megbirkózni, ezek közül elsőként a diploid genotípusok vigor problémáját lehet említeni, továbbá ide tartoznak a vetőgumóval összehasonlításban lassabb kezdeti fejlődés és a beltenyészett vonalak fejlesztésének kérdései. Nagy előrehaladást értek el a hibridek kialakítása területén is.

A szekció bizottság munkájának zárásaként *Matthias Krön* számolt be a GMO-mentes, eredetigazolt minőségi szója termelési rendszerről a Duna régióban, mely jelentősen hozzájárul az európai fehérjenövény alapanyag el látáshoz. A projekt legfontosabb céljai között a szigorúan meghatározott minőségi kritériumok szerinti GMO-mentes regionális szójabab termelés támogatása és széleskörű elterjesztése szerepel. Sok vetőmag vállalkozás aktívan részt vesz a programban. A vetőmagágazat számára az egyik legfontosabb eredményként az könyvelhető el, hogy 2020-ra kizárólag ellenőrzött, fémmzárolt vetőmag lesz a kiindulópontja minden Donau Soya védjeggyel ellátott termék szántóföldi termelési folyamatának.

Takarmánynövény és gyepfű szekció

A kongresszus szakmai üléseinek során az utolsó esemény a takarmány és gyepfű szekció bizottság ülése volt. A más szekciókban korábban már elhangzott UPOV elektronikus bejelentő nyomtatványról szóló *Ben Rivoire* által tartott prezentációt magyar előadások követték.

Ifj. Fazekas Miklós a magyar és kelet-európai takarmánynövény vetőmagpiacról adott tájékoztatást. Bemutatta az európai állatállomány létszámának alakulását. A tejelő tehenészetek csökkenő trendjére hívta fel a figyelmet, mely az Európai Unió tejár-támogatási rendszer átalakulásának közvetlen következményeként értékelhető. Az európai takarmánynövény termelés nagysága tekintetében a világon a má-

ifj. Fazekas Miklós

sodik helyen van 280-300 000 hektár fű és takarmány vetőmag termelési kapacitással. Az EU közvetlen támogatási rendszerének köszönhetően a hűvelyes növények piaca kedvezően alakult és stabilnak mondható. A legjelentősebb takarmánynövényt, a lucernát mintegy 140 000 hektáron termelik, amihez 6500 hektár vetőmag szaporító terület kapcsolódik. Európában a termelés nagysága egyértelműen az Európai Unió azon politikai döntésétől függ, amelyben támogatásokat biztosít a mezőgazdasági ágazaton belül egyes növények termeléséhez.

A takarmányfű vetőmagpiac európai elemzését *ifj. Patakfalvi Péter* folytatta a gyepfű vetőmag regionális és belpiaci értékelésével. Az előadásban a hazai klimatikus körülmények adatait az ágazati főbb számok bemuta-

tása követte, majd a résztvevők rövid összefoglalót kaptak a magyarországi vetőmagágazat helyzetéről és eredményeiről. A magyarországi takarmánynövény nemesítési és vetőmag-termelési hagyományok biztos alapot jelentenek a vetőmagágazat e szegmensének fellendüléséhez.

A szekció és egyben a kongresszus utolsó szakmai előadását *Gáspár Csabától* hallgathattuk meg, aki az OECD Vetőmag Fajtaigazolási Rendszer távlati céljairól és az illegális vetőmag elleni tevékenységéről adott tájékoztatást. A nyolc OECD Vetőmag Rendszer, és a rendszerekben résztvevő 60 ország évente mintegy 1 110 000 tonna certifikált vetőmagot állít elő. Az OECD certifikált vetőmagok hozzájárulnak a globálisan harmonizált vetőmag rendszerek működéséhez, elősegítik a nemzetközi vetőmag kereskedelmet és piaci

ifj. Patakfalvi Péter

folyamatokat az egységesített sztenderdek és eljárások segítségével. A nemesítőknek szabályozott keretet biztosít a rendszer a külföldi vetőmag szaporítások fajtaazonossági és fajtatisztasági ellenőrzéséhez. A nyomkövethetőség alapeleme a vetőmag certifikációnak. A vetőmag hamisítás és illegális vetőmag kereskedelem fenyegetésével szemben az OECD Rendszernek aktív megelőző szerepe van. Az újonnan felállított vetőmag címke biztonsági ad-hoc munkacsoport javaslatokat fogalmaz meg a konténerek, csomagolási egységek azonosítására. A hamisítások elleni küzdelemben fontos szerepe van az együttműködésnek, így az ISF és a regionális és nemzeti szövetségek információi rendkívül hasznosak minden felmerülő új eset kapcsán.

P. G.

Büszkék lehetünk a rendezésre

Kétéves felkészülés előzte meg a budapesti ISF kongresszust. A magyar szervező bizottságnak nem volt könnyű dolga, mert a korábbi éveket jelentősen meghaladó szakember jelzettségi részvételi szándékát, márpedig 1700 résztvevő igényeinek megfelelni nem egyszerű feladat. Szép számban vettek részt magyar szakemberek is, akik közül négyük véleményét – Földesi Lászlóét, Krajcsovicski Lászlóét, ifj. Kulcsár Gáborét és Kruppi Tiborét – kérdeztük meg a kongresszusról.

Földesi László a Hód-Mezőgazda Zrt. termelési vezérigazgató-helyettese, egyben a Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (VSZT) elnökségi tagja. A budapesti volt a második ISF kongresszus, amelyen részt vett. Az igazgató fontosnak tartotta, hogy a hazai rendezési eseményen jelen legyen, s ahogy fogalmazott, büszke arra, hogy Magyarország jól teljesített, a kihívásoknak megfelelt, és jól sikerült rendezvényt tudhatunk magunk mögött.

A kongresszuson való jelenlétnek számos oka van. Sokan azért jönnek el, mert olyan üzleti kapcsolatuk van, hogy csak ezen a rendezvényen találkoznak. Földesi Lászlót is részben az ösztönözte, hogy a régi partnerekkel megbeszéléseket folytasson, részben viszont új kapcsolatok építésére is mód nyílt. A szakmai előadásokon kívül az idő jelentős részét éppen a megbeszélések teszik ki. A forgatókönyv már közismert, elkülönített asztalnál, félórás ütemben váltják egymást a partnerek. A Hungexpo pedig kiváló helyszínnek bizonyult, mert mindenki kényelmesen tudta az ügyeit intézni.

A Hód-Mezőgazda Zrt. kiállítóként nem volt jelen a kongresszuson, de a régi üzleti partnerekkel sikerült tárgyalásokat folytatni. Új üzleteket is keresett az igazgató annak érdekében, hogy a vetőmagüzem fejlődése biztosított legyen. A fejlesztés nem csak a kukorica vetőmag-előállítást érinti, mert a globális kukorica vetőmag helyzet nem éppen kedvező a jövő szempontjából. Ezért új lehetőségeket kell keresni, és más növényfajokat is be kell vonni a termelésükbe. Az igazgató az aprómag termesztését említi, például a lucerna vetőmag perspektivikus növénynek számít Magyarországon, hiszen a zöldítési támogatás keretében termeszthető, így támogatott növény. Persze a zöldítésben más alternatív lehetőségek is vannak, de a lucerna az

Földesi László

egyik olyan növény, amelynek a vetésterülete nő a zöldítési program miatt. A másik jó példa a fűfélék termesztése, amelynek szintén nő a piaca, így a vetőmag iránt is nő a kereslet. Ez a vetőmag az alapja a keverék vetőmag előállításának is, amely azért fontos, mert a hódmezővásárhelyi vetőmag gépsor alkalmas a keverék előállítására is. A szenázs a kukorica mellett egyre nagyobb utat tör a takarmányozásban, és bebizonyosodott, hogy teljes értékű takarmányt lehet belőle előállítani. Ez is az egyik új kiterjesztési lehetőség az üzem fejlesztéséhez. Az igazgató hozzátette, hogy elsősorban az északi országokból (Csehország, Szlovákia, Lengyelország) érdeklődnek ezen növényfajok vetőmagjai iránt.

A kongresszus csak megerősítette Magyarországot pozícióját a világ vetőmagterképén. A sikert az is megerősítette, hogy a budapesti kongresszusi

son csaknem 1700 fő vett részt. A visszajelzések igazolják, hogy a programok gördülékeny lebonyolítása, a tárgyalóterek biztosítása sokakat meglepett, és igen sok pozitív vélemény hangzott el. A kongresszus ugyanis már bejártott „menetrend” szerint zajlik, és a rekordszámú résztvevőknek kellemes környezetet biztosított a jól megválasztott helyszínen. Szakmai oldalról is jelentős a siker, hiszen itt is bebizonyosodott, hogy a magyar vetőmag a világ élvonalába tartozik. Magyarország vetőmagágazatának hagyományai a régmúlta nyúlnak vissza, így a kongresszuson is bemutathatták, hogy a magyar vetőmag előállítási lehetőségek továbbra is meghatározóak a világkereskedelemben. Az éghajlati

adottságok mellett a szakmai tudás is világszínvonalú, s ezáltal a magyar vetőmag jó hírét tovább öregbíthették a rendezvényen is. A Magyarországról származó vetőmag mindig is a jó, kiváló minőséget képviselte, s ez a tárgyalások során is hangot kapott. Az ugyanis tény, hogy az új partnerek is előtérbe helyezték a magyar vetőmag beszerzési lehetőségeit.

AZKI-Vetőmag Kereskedelmi Kft.-t magyar tulajdonosok alapították 2005-ben. Fő profiljuk a vetőmag-nagykereskedelem, a cég székhelye Kecskeméten található. Krajcsovicski László, a ZKI-Vetőmag Kereskedelmi Kft. ügyvezető igazgatója a színes tasakos üzletágat irányítja. A cég önállóan működik, de szoros üzleti kapcsolatban van a Zöltségtermesztési Kutató Intézettel. A hagyományos kiskerti, és a hobbi kertészek

Krajcsovics László

vetőmagigényeit elégítik ki, így a Kft. a hazai tasakos vetőmagforgalmazás egyik meghatározó szereplője. S nem csak idehaza, hanem a környező országokban is jelen vannak. Termékeik 40-45 százalékát a ZKI nemesítései képviselik, míg a többi a világpiacon beszerezhető vagy szabad fajtából áll. A zöldség vetőmagokon kívül – itt teljes a szortiment - kisebb volumenben foglalkoznak fűszer vetőmagok forgalmazásával.

Krajcsovics László az elmúlt évtizedekben több ISF kongresszuson vett részt, így a hazai rendezésű kongresszuson szinte kötelező volt a részvétele. A kongresszusok mindig jó alkalmat teremtettek az üzleti tárgyalások lefolytatásához, s nem volt ez másként Budapesten sem. A több száz potenciális, és a már meglévő partnerrel ilyenkor könnyebb találkozni, mint egyenként felkeresni őket. Persze, a két és fél nap alatt nem jut idő mindenkire. Krajcsovics László – mint mindenki – félórás ütemben találkozott a partnerekkel, így negyven megbeszélést bonyolított. De a nem hivatalos, folyosói, néhány perces találkozók is ugyanolyan fontosak voltak, mint az előre megbeszélte tárgyalások. Az ügyvezető úgy fogalmaz, hogy a kongresszuson való jelenlét a fontos, akár az elit klubban, mert ott jegyzik az embert. A vetőmag-kereskedelemben az ISF és az ESA kongresszusok azok, ahol a szakemberek a

személyes megbeszéléseiket is megtarthatják. Ezek a tárgyalásokon ritkán kötnek konkrét üzleteket, inkább a személyes ismeretség bővítése dominál. A cégvezetők leginkább arról tárgyalnak, hogy ki milyen üzleti tervvel érkezett, miben aktívak, a vetőmagszektor milyen területein lehet együtt működni. A megbeszéléseken tulajdonképpen megalapozzák a jövőt, a konkrét üzletet már a kollégák bonyolítják.

A vetőmagszakmán belül a zöldségágazatban nincsenek gyors változások. Az újdonságok csak lassan jelennek meg, mert az új fajta bevezetése 3-5 évig is tart. Hosszú tehát a folyamat, és nagyon sok bukattóval jár, mire a tényleges üzlet is megkötött. Az üz-

ban, tevékenységben. A kelet-európai zöldségtermelés, ezáltal a zöldség vetőmag piac olyan kicsi és tagolt, hogy az itteni klímán termelt zöldségféléket a nagy nemzetközi cégek már nem nemesítik, és domináns pozícióban vannak, vagy kis potenciált jelentő szegmensek. De sajnálatos tény, hogy a zöldségfélék termelési volumenei is csökkennek, nagyon kevés az a zöldségfaj, amit Magyarországon, Közép-Európában sikeresen termelnek, mivel innen „elvitték” a termelést oda, ahol hatékonyabban, olcsóbban tudják a zöldségfajokat előállítani. A hazai termelés nem versenyképes a nemzetközi piacon, mert nincs elég árualap, ez alól talán kivétel a csemegekukorica, a zöldborsó. A kongresszuson azonban kiderült, hogy nincs esélyünk arra, hogy a nagy volumenű árutermelő országok mögé felzárkózzunk.

Krajcsovics Lászlót nagy meglepetés nem érte a kongresszuson, mert az történt, amire számított. Minden

Fotó: ISF

letti kapcsolatok is sokrétűek, hiszen van cég, amelyik csak a kereskedelemmel foglalkozik, de van, aki nemesítéssel is, így saját fajtával rendelkezik. Krajcsovics László úgy fogalmaz, hogy maga a termeltetés, a szűken vett kereskedelem csak kis része a vetőmagszakmának. A genetikai előrehaladás, a komplex marketingtevékenység sokkal nagyobb szelete a tevékenységnek, magyarul a vetőmag „csupán” a hardver, a szoftver az, ami igazán előre viszi a szakmát. A szoftver pedig igen sokszínű, fajonként változik a tartalom, de sajnos mi magyarok, nem vagyunk benne a fő fejlesztési irányok-

partnerrel sikerült tárgyalnia, de hogy milyen üzleti eredménnyel, az csak a későbbiekben derül ki. Hosszú folyamat egyik epizódja zajlott a kongresszuson, amelynek mindenképpen lesz folytatása.

Ifj. Kulcsár Gábor a Kulcsár Vetőmag Kft. kereskedelmi igazgatója. A családi vállalkozás 2001-ben kezdte meg működését a hajdúszoboszlói, 1,8 hektár összterületű telephelyén. A vállalkozás fő profilja a zöldborsó vetőmagok termelése, termeltetése, feldolgozása és kereskedelme. Az elmúlt években 1500-2000 hektáros ▶

► összterületen természetek közel 40 fajta zöldborsó vetőmagot. A területek egy részén folyamatos a lehetőség az öntözésre, így a megfelelő termés hozamok garantáltak. Emellett számos faj vetőmag-előállításával is foglalkoznak, olajretek, mustár, lucerna, takarmányrepcze vetőmag előállítása is szerepel a termékpalettájukon. Elmozdultak tehát a szántóföldi növényfajok vetőmagtermesztése irányába is, de a legfontosabb növény továbbra is a zöldborsó. A hazai borsópiac több mint felét fedik le a vetőmagjaikkal, mégpedig a különböző disztribútorokon keresztül, s a kistasakos partnereknek is szállítanak.

Az elmúlt években a külföldi piac is fontos szereplővé vált a kereskedelmi tevékenységükben, mivel több mint 40 országba exportálják elsősorban a borsó vetőmagot. De más termékeket is értékesítenek a három kontinensre kiterjedő partneri hálózatban. Európában szinte minden országba szállítanak, Afrikában, és Ázsiában is eléggé jelentős a jelenlétük. Afrikában szinte mindegyik országban vetnek a Kulcsár cég által termelt zöldborsó vetőmagot. Nagy a konkurencia, ezért a kereslet nem egyenletes, de Afrikában például a vízhiány is közrejátszik abban, hogy drasztikusan csökkent a kereslet. „Bár kis cég vagyunk, de elmondhatjuk, hogy minden globális eseménynek ránk nézve is van hatása” – mondta az igazgató.

Ifj. Kulcsár Gábor évek óta rendszeres résztvevője az ISF kongresszusnak, aminek oka nem tér el a többi szakemberétől: a meglévő partnerekkel való találkozás, új kapcsolatok kialakítása. Gábor számára öröm volt, hogy az idén Magyarország adott otthont a világeseménynek, és ide jött a vetőmagszakma színe-java. Sokan mondták, hogy ez milyen jó a magyaroknak, mert helybe jönnek az üzleti partnerek. Ebben sok igazság van, de a fiatal szakember azt is látja, hogy milyen nagy felelősséggel jár egy ilyen grandiózus rendezvény megszervezése. Óriási kihívás egy világgongresszust megrendezni. Ifj. Kulcsár Gábor jól ismeri a hazai szervezők csapatát – Ritter Jó-

ifj. Kulcsár Gábor

zsef, Janik Gábor, Pavelka Árpád, Polgár Gábor neve hangzik el – így tudja, hogy több évig folyt a felkészülés, a szervezési munka. Az áldozatos munka meghozta gyümölcsét, mert igen sikeres kongresszust tudhat maga mögött a magyar vetőmagszakma.

Fontosak, hasznosak ugyan a kongresszus szekció ülései, de a 2-3 napot – amely viszonylag rövid idő – személyes találkozókkal töltik ki a cégek képviselői. Gábor több mint 60 találkozót bonyolított, sőt a kongresszus megnyitása előtt, és zárás után egy-egy nappal tematikus napot tartottak, így összességében csaknem száz céggel sikerült tárgyalni, kapcsolatot kialakítani. Két hónappal a kongresszus után már az első eredmények is mutatkoznak, hiszen a meglévő partnerekkel „finomhangolásokat” végeztek az ideiglenes igényekről, és megegyeztek abban, hogy a továbbiakban mivel tudják őket segíteni, erősíteni. Az új partnereknél elsősorban a kapcsolatfelvétel a cél, illetve azt megismerni, hogy az adott országban van-e a magyar cégnek keresnivalója. Ezek a kapcsolatfelvételek persze nem azonnal hoznak a konyhára, sok év is beletelik, mire az első szállítmányt feladhatják. De megéri a fáradozást, mert csak így lehet bővíteni a piacot.

A Kft. csaknem egy évtizede kezdte el a növénynemesítési programját, melynek keretében elismert növény-

nemesítők szakmai irányításával folyik a nemesítési munka. A program kiterjed mind a normál, mind az apró szeműre vető zöldborsó fajtákra. Ennek eredményeként saját nemesítésű fajták egy része a fajta-oltalmi eljárás alatt áll. A cég további fejlődését a saját nemesítésű zöldborsó fajták piaci bevezetésében látja az igazgató.

A Kulcsár Vetőmag Kft. számos zöldborsófajta fajtafenntartását is végzi növénynemesítők segítségével. A fajta jellegzetes tulajdonságainak megőrzése tervszerű, céltudatos fajtafenntartó munkával valósulhat meg. A fajtafenntartó nemesítés olyan tudományosan elismert módszerekkel végzett nemesítési tevékenység, melynek célja a fajta kívánt mértékű elszaporítása, és kedvező (értékmérő) tulajdonságainak megőrzése az utódnemzedékben. A megfelelő minőségű és fajtatiszaságú alapanyag így évről évre biztosított.

A cég az eltelt másfél évtizedben folyamatosan fejlesztette mind a vetőmagüzemi, mind pedig a tárolókapacitását. Jelenleg az egész évben, három gépsoron zajlik a vetőmag feldolgozás és kiszérelés a 10 kg-os csomagolástól az 1200 kg-os kiszérelésig. Mivel a cég felkészült a rendkívül változatos igények kiszolgálására, nem meglepő, hogy a kistasakos kiszérelőktől, a hazai konzervgyárakon, és hűtőházakon át a külföldi exporttal bezárólag széles körben értékesíti termékeit, s mára a zöldborsóvetőmag piac meghatározó szereplőjévé vált. Eredményességük mércéje partnereik elégedettsége.

Ifj. Kulcsár Gábor végül azt hangsúlyozta, hogy számára is örömet jelentett a kollégák sikere, és az is, hogy Magyarország sikeresen rendezte meg az ISF kongresszust. Mint már említettük, alkalma volt korábbi kongresszusokon részt venni, ahol közel sem voltak ilyen sikeresek a rendezők. Ritka élmény az, hogy szinte mindegyik résztvevő pozitív visszajelzést adott, ami jelzi, hogy szervezeten, átgondoltan, körültekintően szervezték meg a kollégák a programokat. A körülmények is hozzájárultak ahhoz, hogy jó hangulatban, igen gyorsan teltek az órák, és szinte mindenki elégedett volt a kétoldalú tárgyalások eredményeivel is.

Krupper Tibor, a Tradisco Kft. mezőgazdasági vezetője a céget bemutató elmondta, hogy a 2004-ben alapított Kft.-nek három

fő profilja közül az egyik a különböző mezőgazdasági biotermékek kereskedelme, a másik a vetőmag termeltetése, míg a harmadik az értékesítés. Az árbevételük nagy részét a vetőmag termeltetés, és a kereskedelem hozza. Elmondható, hogy a kereskedelmi tevékenységük sokoldalú, elsősorban bio gabonaféléknek, olajos növényeknek, fűmagoknak, hibridnövényeknek, illetve konvencionális madáreleségeknek az Európai Unió országaiba irányuló forgalmazásával foglalkoznak. A termeltetett vetőmag nagy részét stabil külföldi piacon értékesítik, mivel a jó minőségű magyar termékek keresettek. A felvásárlókkal hosszú évek óta eredményesen dolgoznak együtt, de a cég fejlődése a folyamatos vevőkör bővülése nélkül nem valósulhatna meg.

FOTÓ: ISF

Kruppi Tibor

A cég vezetése felismerte a magyar vetőmagpiac által kínált lehetőségeket is, és 1500 hektáron kalászos vetőmagot termeltetnek, elsősorban a hazai piacra. (Az összes termeltetési területük 5400 hektárt tesz ki.) Ezáltal, a mezőgazdasági termelők számára egy olyan termékcsalád állítottak össze, amely az innováció, és a kiváló minőségű genetika által a legjobb vetőmagokat tartalmazza. Gazdálkodó partnereiknek többek között őszi búza, árpa, kukorica, napraforgó, őszi káposztarepce, lucerna, takarmányborsó, és búkköny vetőmagokat kínálnak,

de ajánlatukban megtalálhatják egy innovációs takarmányadalék család tagjait is. A terméspalettát az is színesíti, hogy nem csak hagyományos, hanem bio termelésű vetőmagot is előállítanak.

A kongresszussal kapcsolatban Kruppi Tibor elmondta, évente két nemzetközi eseményen vesznek részt: az ISF, és az ESA kongresszuson. Elsősorban azért, mert ezeken az eseményeken nem csak a régi, hanem az új partnerek is megtalálják őket. Mindkét kongresszuson összejönnek a vetőmagszakma legjobbjai, így minden partnerrel egy helyen találkozhatnak. Ha egyenként kellene a partnereket végigjárniuk, akkor egy évben egy hónapot csak az utazás venne el. Ezért minden kongresszuson jelen vannak, így a partnerekkel eredményes megbeszéléseket, jövőképet is formáló tárgyalásokat folytatnak. Így volt ez az ideji, budapesti kongresszuson is, ahol két és fél napon keresztül nonstop folytak a megbeszélések, üzleti tárgyalások.

A kongresszus szervezése jól sikerült, hangsúlyozta a mezőgazdasági vezető, mert ugyan nem egy helyen volt a szállás és a kongresszus, de a Hungexpo területén sokkal nagyobb tér állt rendelkezésre a találkozók lebonyolítására, a szekció ülések megtartására. Kruppi Tibor mintegy 25

tárgyaláson vett részt, de sok előre nem tervezett megbeszélést is folytatott. Sűrű volt a program, a nap végére már azt is elfelejtették, hogy az angol, a francia, és a magyar nyelvet mikor használták. Természetesen üzletet is kötöttek a partnerekkel, de nagyon nehéz lemérni, hogy mekkora az üzleti siker, mert nem biztos, hogy a kongresszusi találka után realizálódik az üzlet. Ebből a szempontból az őszi ESA kongresszus a cégvezetésnek fontosabb az ISF rendezvényénél, mert az őszi eseményen beszélnek meg, hogy januártól májusig bezárólag milyen termeltetéseket helyeznek ki a szaporító gazdaságokhoz. A májusi ISF kongresszuson pedig egyeztetik, hogy a tervekből mi valósult meg. Az őszi vetéshez kicsit korai időpont a május, mert még nem látni tisztán az értékesítési számokat. Például, ha az őszi borsó kontraktusát nézzük, akkor az októberben, novemberben elvetett magból kikelt növényt még nem tudták értékesíteni, legfeljebb a növényállomány fejlettségi szintjéről tájékoztathatják a partnereket.

A budapesti kongresszus azonban elért a többlettől. Elsősorban azért, mert Kruppi Tibort is a büszkeség érzése töltötte el, mivel igen sikeres, látványos, eredményes rendezvényen vehettek részt a vetőmagszakma képviselői. A magyar vendégszeretetet az eddigi legnagyobb létszámú résztvevő élvezhette, és mondhatni, hogy minden vendég csak a legnagyobb elismerését fejezte ki a magas színvonalú szervezésért, a kiváló körülmények megteremtéséért.

H. Gy.

Közösségi hálót sző a vetőmagipar?

Hangsúlyos teret kapott a 2017-es budapesti Vetőmag Világkongresszuson a kommunikáció, azon belül is a social media, azaz a közösségi felületek használata. Az előadók szerint napjaink megváltozott tartalomfogyasztási és ismeretszerzési szokásaihoz az ágazatnak is igazodnia kellene.

A social media az egyik meghatározó közösségi felület, a Wikipédia értelmezése szerint „olyan médiaeszköz, ahol az üzenet közösségi interakciókon keresztül szórják szét. A közösségi média az internetet és az online megjelenési lehetőségeket aknázza ki annak érdekében, hogy a média monológokat alakítsa dialógusokká. Elősegíti a tudás-demokráciát, mialatt tartalomfogyadókban tartalomszerkesztővé teszi az embereket.

A mobilkészülékek és internetelés fejlődésével rendkívül gyorsan terjedő közösségi média legnagyobb felülete a facebook, amelyen ma már 2 milliárd felhasználó regisztrált, azaz 7-ből 2 ember fent van a közösségi hálón. A facebook gyakorlatilag ma már intézmény. Ezen kívül az Egyesült Államokban rendkívül népszerű a twitter, gondoljunk csak bele, mekkora vihart tud kavarni egy-egy félresikerült bejegyzés. A közösségi médiához tartoznak a blogok, karrieroldalak, képmegosztók, videósatornák. A lehetőségek tárháza rendkívül széles, ma már ezek beépülnek a vállalati weblapokba, keresőkbe, hírlevelekbe.

Az idei Vetőmag Világkongresszuson is sok szó esett a közösségi médiáról. Michael Keller, a Nemzetközi Vetőmag Szövetség főtítkára előadásában egyenesen kulcskérdésnek nevezte a közösségi kommunikációt. A szakember hangsúlyozta: a közösségi felületeken, valamint a hagyományos és digitális csatornákon keresztül el kell mondani a szélesebb közvéleménynek, hogy milyen munka folyik az ágazatban. Meg kell ismertetni a gazdálkodókkal, a döntéshozókkal, politikusokkal, civilekkel az ágazat innovációit, törekvéseit, eredményeit, kihívásait. Erősíteni kell a párbeszédet, s ebben a Nemzetközi Vetőmag Szövetség maximálisan partner lesz.

A közösségi médiajelenlétről szervezett panelbeszélgetések során *Philippe Cesson*, a Cesson 3.0 marketingügynökség igazgatója kifejtette: szervezeti és vállalati szinten is be kellene építeni

Intl Seed Federation
@SeedFed

Yesterday was another busy and exciting day at #WSC2017. Relive the highlights: bit.ly/2rOPazY @Storify

Fordítás angol nyelvről

00 de · 17 máj. 24

a közösségi médiát a kommunikációs stratégiánkba, hogy befolyásolhassuk a magunkról alkotott képet. A digitális változások átalakították a kommunikációt, jelentős különbségeket generálva a generációk tájékozódási, tartalomfogyasztási szokásaiban. Az ISF nyílt vitát folytatott arról, hogy a szervezetnek kell-e kommunikálnia a szélesebb közönséggel, vagy pedig az értéklánra kell összpontosítania. A szakemberek megállapítása az volt, hogy az ISF-nek szerepet kell játszania kulcsüzenetek és globális problémák, kihívások eljuttatásában. Ezt a törekvését a vetőmagágazatban érdekelt vállalatok is erősíteni tudják.

Sue Nelson, a BBC újságírója a kongresszuson áttekintést adott az elmúlt két évtized médiában bekövetkezett változásairól, amelynek a legfontosabb következménye a szociális média térnyerése és az információ továbbításának rendkívüli sebessége lett. A vetőmagipar számára is fontos kapcsolatot keresni egy szélesebb közönséggel, akik a közösségi média révén érhetőek

el. *Sue Nelson* ezen kívül hasznos tanácsokat adott, hogyan építsenek kapcsolatot a vállalatok a hagyományos és digitális médiával, újságírókkal. Szerinte fontos, hogy a tudományos vívmányok bejelentésekor közérthetően megfogalmazva tálalják számukra a fontos üzeneteket, eredményeket, mellőzve az iparági szakszargon.

Magyarországon már több mint 5 millió lakos használta az internetet a 15 évesnél idősebb lakosság körében. Ez 64,4 százalékos internet-penetrációt jelent, amely megfelel az európai átlagnak és magasnak mondható a kelet-közép-európai régióban.

A felhasználók nagy része (76,6 százalék) napi szinten fogyaszt digitális tartalmat. Bár még az asztali számítógépről internetezők vannak a legtöbben, de csökkent a különbség a mobilnetezőkkel szemben. Az internetezők kicsivel több mint fele (53,6 százalék) él megyeszékhelyen vagy egyéb városban, kistelepülésen pedig 25,8 százalékuk. A 60 év feletti felhasználók aránya is folyamatosan emelkedik, és tavaly már meghaladta a 10 százalékot. A hazai toplistán a nemzetközi óriások vezetnek, a Google, a facebook és a YouTube.

Az internetkapcsolatok rohamos gyorsulásával jól láthatóan Magyarországon is előtérbe kerültek a digitális megoldások. Egy gazdálkodó akár a szántóföldön meg tudja nézni a leveleit, számára hasznos mezőgazdasági alkalmazásokat használhat, vagy akár okos eszköze révén robotizált berendezéseit, drónját is tudja kezelni. A közösségi pók bizony itthon is elkezdte szőni a hálóját.

Szellő Gábor

Őszi árpa kontra tavaszi árpa?

Cikksorozatunk első részében a tavaszi árpa vetésterületének alakulását vizsgáltuk meg a nyolcvanas évek közepétől napjainkig, bemutatva a termőterület változásának okait is. A második részben összevetjük az őszi és tavaszi árpa vetésterületének alakulását, majd a fajtaválasztást meghatározó szempontokat mutatjuk be.

Az első cikkben leírtakat is figyelembe véve érdemes egy *grafikon* megfigyelni az őszi és tavaszi árpa területek alakulását az elmúlt néhány évben.

2011–2017 között az őszi árpa területe a 178 ezer hektárról 270 ezer hektárra (152%) nőtt, miközben az addigra már egyébként is lecsökkent tavaszi árpa területe 100 ezer hektár-

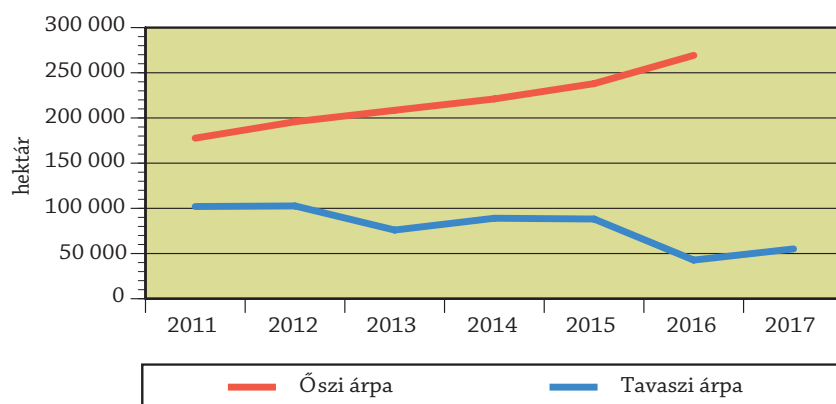
is a feldolgozóipar technológiai igényének jobban megfelelnek a vékony héjú tavaszi sörárpák. Ennek ellenére, ha az érzékeny malátaipar olcsóbban juthat az őszi sörárhoz, igyekszik a technológiát is ehhez igazítani. Mindaddig, amíg ennek kritikus szintje nem érkezik el – vagyis már több őszi sörárpát kap, ami a technológiába még beilleszthető – marad a mostani állapot,

Fajtahasználat és fajta-ellátottság

A sörárpa célú termesztés meghatározó eleme, hogy a felvásárlóipar elvárása határozza meg a termesztett fajták körét, ami iránytű a termelők számára. Ezért azokat a fajtákat választják, melyek értékesítésére a megfelelő minőség elérése esetén nagy valószínűséggel számíthatnak. Az elmúlt néhány évben a tavaszi árpa – a lecsökkent területtől is következően – csaknem a teljes területen sörárpa termesztési céllal kerül elvetésre, így annak megfelelően történik a fajta kiválasztása is. A legnagyobb szaporítási hányaddal bíró 12 fajta csaknem mindegyike sörárpa rendeltetésű. Gyakori, hogy a fajta ajánlásában a fajtaképviselő és a felvásárló cég együttműködik egymással – esetleg azonos cégcsoporthoz is tartozik –, ezért a termékpálya szervezése révén a vetőmag termeltetésében és forgalmazásában, valamint a végtermék „irányba terelésében” is érdekeltek. A fajtaképviselő és a végtermék felvásárló között egyre inkább megfigyelhető ez a szoros együttműködés. Közösén szervezik és irányítják az egyes fajták vetőmag előállításának volumenét, fémzárólasát, majd az árutermelő gazdaságokba való kihelyezését, végül a végtermék felvásárlását.

A fajták szaporításban való részvételét, mozgását, életpályájuk alakulását az 1. táblázat szemlélteti.

Őszi- és tavaszi árpa termőterületének összehasonlítása

Forrás: NAK

ról csaknem a felére, 55 ezer hektárra csökkent. Látványos az átrendeződés, de kérdés, hogy ezt lehet-e kizárólag az őszi sörárpák irányába mutató növekvő érdeklődéssel magyarázni. Elképzelhető, hogy a kifejezetten takarmány célú őszi árpa termelés is előtérbe került. Lehet, hogy erősödik az a szemlélet, hogy ha valaki őszi sörárpát vet és jó lesz sörnek, örül, ha mégsem, még mindig jó lesz takarmánynak. A területi átrendeződés megítélése eltérő. Vannak vélemények, melyek szerint a 270 ezer hektárnak közel 1/3-a is lehet (70-80 ezer ha) őszi sörárpa fajta. Visszafogottabb vélekedések szerint a teljes őszi területtől mintegy 15-20 ezer ha lehet sörárpa fajta, és óvatosabban fogalmaznak: bár az őszi sörárpák iránt megfigyelhető az elmúlt években a fokozott érdeklődés, a kérdést teljes bizonyossággal csak az elkövetkező évek alapján lehet majd megítélni. Véleményük szerint ugyan-

de ha ez bekövetkezik, az ipar valószínűleg rákényszerülhet a tavaszi sörárpák felvásárlási árának emelésére. Mindenesetre azok számára, akiknek erre figyelni kell, intő jel lehet a tavaszi árpa utolsó 5 év során mutatkozó 50%-os területi csökkenése.

1. táblázat: Tavaszi árpa fajtasorrend az alkalmas minősítésű területek alapján

2016	2015	2014	Fajta	2014	2015	2016
sorrend				%		
1.	1.	1.	Xanadu	28,4	30,43	23,62
2.	3.	3.	Malz	14,3	10,59	14,41
3.	5.	4.	Conchita	10,5	7,07	11,61
4.	4.	5.	Bojos	7,1	8,52	10,26
5.	2.	2.	Scarlett	16,2	12,12	8,86
6.	8.	8.	Concerto	2,7	4,61	7,59
7.	6.	6.	Traveler	3,6	5,25	5,48
8.	10.		Quench		2,68	3,71
9.			RGT Planet			2,69
10.	16.	7.	Marthe	2,79	0,86	1,99
11.	19.	22.	Overture	0,06	0,65	1,87
12.	7.		Gesine		4,9	1,6

- ▶ A táblázat számai beszédesebbek, ezért inkább „nosztalgia érdekesség” gyanánt tekintsük azokat a fajtákat, melyek az elmúlt 35 év során vezető szereppel bírtak saját korszakukban (2. táblázat).

2. táblázat: „Korszakos” fajták

Időszak	Fajta
1982–1985	Gerlinde
1985–1988	Opal
1988–1993	Orbit
1993–2005	Jubilant
2006–2009	Scarlett
2010–	Xanadu

Megfigyelhető, hogy a tavaszi árpa-termesztés adott időszakaiban a legnagyobb területen szaporított fajta (így valószínűleg az árutermesztésben is) mindig kifejezetten sörárpá volt. Ebből következik, hogy a tavaszi árpa-termesztést döntően a söripari igény mozgatja, mely a fajtá(k)ra adaptált technológiák tekintetében meglehetősen konzervatív. Ezért azok a fajták, melyek jó feldolgozási mutatóik okán – melyek nem feltétlenül esnek egybe a termesztéstechnológiai tulajdonságokkal – a söripar látókörébe kerülnek és a termelők keze alatt is megállják a helyüket, hosszú éveken keresztül maradhatnak az élvonalban.

2017. évi tavaszi árpa vetőmagellátásról – utólag

A VSZT Kalászos és Nagymagvú hüvelyes Növények Szekció Bizottsága januári ülésén a tagi információk alapján úgy ítélte meg, hogy a mintegy 2000 ha alkalmas szaporító területen megtermelt nyers vetőmagból 6000 tonna körüli fémzárolt vetőmag várható, mely jó vetőmag ellátást biztosít. Ma már tudjuk, hogy összesen 3900 tonna vetőmag fémzárolása történt meg, mely kb. 20 ezer ha vetőmagja. Ha feltételezzük, hogy a fémzárolások az igényeket követték és minden vetőmag gazdára talált akkor az 55 ezer ha-os vetésterületet tekintve a vetőmag bázis 35-37% felújítási lehetőséget jelentett.

Juhász Zoltán

14 uniós ország agrár-minisztere írta alá az Európai Szója Nyilatkozatot

2017. július 17-én került aláírásra a brüsszeli Magyar Állandó EU Képviselőn Ausztria, Finnország, Franciaország, Görögország, Hollandia, Horvátország, Lengyelország, Luxemburg, Magyarország, Olaszország, Németország, Románia, Szlovákia és Szlovénia mezőgazdasági miniszterei által az Európai Szója Nyilatkozat.

A magyar-német kezdeményezés-ként indult együttműködés célja a Dél-Amerikából behozott, genetikailag módosított szójától való függőség csökkentése az állattenyésztésben az európai takarmánynövény-termelés fellendítésének segítségével. A Nyilatkozatot aláíró országok vállalják a pillangós növények élelmiszeripari és takarmányozási célra történő termesztésének ösztönzését.

A rendezvényen Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter a magyar kormány GMO-mentes mezőgazdaság iránti elkötelezettségét kiemelve elmondta, hogy Magyarország 2015-ben hirdette meg a „Szövetség a GMO-mentes Európáért” kezdeményezést. Ezen összefogás fontos mérföldköve a Brüsszelben aláírt Nyilatkozat, amelyhez a kezdeményező Magyarország mellett 13 Uniós tagállam csatlakozott – hangsúlyozta Fazekas Sándor az aláírást követően.

A miniszter hozzátette, hogy a 2012-ben újtárra indított Duna Szója Szövetség kezdeményezésnek is fontos szerepe volt abban, hogy a Duna-régióban az elmúlt négy évben 700 ezer hektárra nőtt a GMO-mentes szója termesztése. Fazekas Sándor szerint a Nyilatkozat aláírása komoly lépést jelent a GMO-mentes, fenntartható európai mezőgazdasági termesztés megteremtése felé, és minden feltétel adott a további sikerek elérése érdekében.

Tájékoztató árat állapított meg a VSZT

Szövetségünk 92 000 forintban hirdette meg az őszi kalászos vetőmagok tonnánkénti tájékoztató árat. Az elmúlt év vetőmag termelési eredményeit figyelembe véve az őszi kalászos gabona vetőmagokból megfelelő mennyiség áll rendelkezésre, viszont nem

érdemes az utolsó pillanatra hagyni a szükséges mennyiség beszerzését.

A VSZT törvényi előírásoknak megfelelően idén is közzétette az őszi kalászosok vetőmagjaira vonatkozó, a piaci körülmények alapján prognosztizált tájékoztató árat. A testület által megállapított nettó 92 000 forintos tonnánkénti ár zsákban, gombaölő-szerrel csávázva, fémzárolva, az eladó telephelyén gépkocsira rakva értendő, nem fix és nem kötött, illetve nem ajánlott ár, a konkrét szerződéses árat a felek maguk határozzák meg.

A Vetőmag Szövetség által becsült vetőmag ár nem jelent árrögzítést és elsődleges célja orientáló jelleggel a várható piaci árinformáció közreadása. A tájékoztató ár fontos jelzés a vetőmag-szaporítók felé, hogy készleteiket ne árugabonaként, hanem vetőmagként értékecsítsék, biztosítva a gazdálkodók számára szükséges mennyiségű vetőmagkészletet.

A Kalászos és Nagymagvú Hüvelyes Növények Szekció Bizottsága megállapította, hogy a tagság körében végzett felmérés és a NÉBiH információit figyelembe véve a meghatározó őszi kalászos fajok (őszi búza, őszi árpa, tritikálé) vetőmagjából a várható készletek szakmailag megfelelő, 40% körüli felújítási lehetőségét biztosítanak. A tagoktól kapott információk alapján az előző évhez képest kis mértékben nőtt az őszi búza ókészlet részaránya, a többi növény esetében nincsenek jelentős mennyiségű ókészletek. A várható átlagtermés tekintetében általában – az árutermő területekkel párhuzamban – a tavalyi eredményekhez képest csökkenés tapasztalható, az őszi búza nagyjából a tavalyi szintet megőrizte. A piaci szereplők a kalászos terményárak emelkedésével számolnak, melynek következménye a vetőmag végfelhasználói árának enyhe növekedése lehet.

Az EU Közös Fajtajegyzékének változása

Megjelent a Szántóföldi növények 35. kiadásának 6. kiegészítése (2017/C 263/01), valamint a Zöldségfajok 35. teljes kiadásának 5. kiegészítése (2017/C 260/01). A frissítések, valamint a teljes listák elérhetők a <http://eur-lex.europa.eu/> weboldalon a zárójelben lévő sorszámmra való kereséssel.

Egyedülálló szántóföldi bemutatót tartott a NAK

A hazánkban jellemző megyei, régiós szintű szántóföldi rendezvények hagyományával szakítva a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Mezőgazdasági Eszköz- és Gépforgalmazók Országos Szövetsége új távlatokat nyitott a szabad ég alatt tartott bemutatók terén, amikor 2017. május 31. és június 1. között megren-

dezte az I. NAK Szántóföldi Napok és AgrárgépShow-t a Fejér megyei Mezőfalván.

A nagyszabású rendezvény kulcsszavai az innováció, precíziós gazdálkodás és versenyképesség voltak. Mindezen témák szellemében közel 40 hektáros területen 120 agrárvállalkozás várta a mezőgazdaság iránt

érdeklődőket a legújabb nemesítési és kutatási eredményekkel, álló- és mozgógépes, növénytermesztési- és technológiai bemutatókkal, valamint egyéb kiállításokkal és szakmai tanácskozásokkal.

A rendkívüli érdeklődésnek köszönhetően a rendezvény várhatóan 2018-ban is megrendezésre kerül.

Pattogatott cirok

A popcorn fogyasztás régóta elengedhetetlen kelléke a filmezésnek, de mi a helyzet a pattogatott cirokkal? „A pattogatott cirok szemek kisebbek ugyan, de nem kevésbé ízletesek, mint a kukorica” – véli *Nicholas Ace Pugh*, a texasi A&M egyetem kutatója.

Azonban keveset tudunk arról, hogy mely cirokfajta alkalmas leginkább a pattogatásra. Az erre hatással lévő tulajdonságok további kutatására van szükség a rendelkezésünkre álló széles genetikai állományban.

Pugh kezdetnek 130 különböző cirokfajtát vetett többszörösen, három különböző termőhelyi környezetben. A betakarítást követően a kutató és csapata megkezdte a pattogatást.

Minden fajtának elemezték a jellegzetességeit és a szemek keménységét. Ezután mindegyikükből 500 szemet pattogattak ki forró levegős popcorn készítő gépekben.

„Sajnos ezek a pattogatók nem cirokra lettek kitalálva: a szemek folyamatosan kirepültek a gépből” – mondta Pugh. Hogy a cirok az eszközökben maradjon, a kutatónak dróthálával kellett körbevonnia a gépeket.

A kutatók ezután megszámozták a szemeket, melyek nem pattogtak ki, és lemérték a kipattogott szemek térfogatát. Az eredmények arra utalnak, hogy a természeti hatások jelentősen befolyásolhatják a kimenetelt.

„Igenszak meglepődtem azon, hogy mekkora hatással van a környezet a genotípusra. Az eredmények lényegében azt mutatják, hogy a cirok pattogatási tulajdonságaira hatással lévő tényezők közül talán az egyik legjelentősebb a termelési környezet” – mondta Pugh és hozzátette: „Természetesen a cirok pattogathatósága rendkívül összetett dolog és valószínűleg számos egyéb olyan jellemző hat rá, melyet nem volt alkalmam vizsgálni.”

Seed Today

A növénynemesítés legújabb eszköze

Mikor a nemesítők új fajtákat fejlesztenek ki, rengeteg növényt nevelnek, amelyeket rendszeresen ellenőrizni kell.

„Egy gazda elég könnyen meg tudja állapítani, ha egy szója állomány készen áll a betakarításra. A nemesítőknek azonban több száz, akár ezer parcellából álló területeket kell bejárniuk számos alkalommal, hogy meghatározhassák az összes fajta betakarításra való érettségének idejét”

– magyarázta *Brian Diers*, az Illinoisi Egyetem szójanemesítője.

Az előrejelzés megkönnyítése érdekében az egyetem nemesítői, informatikusai, mérnökei és földmérői egy csapatot alkotva a pilóta nélküli repülőgépekhez, azaz drónokhoz fordultak segítségért.

A csoport célja az volt, hogy egy drónra szerelt kamera képeinek kifinomult adat- és képelemzése segítségével jelezzék előre a hüvelyérés időpontját. A kutatók multispektrális, azaz egy pozícióból különböző fényhullámhosszokon exponált képeket készítettek, és olyan programot írtak, amely kimutatja a növények által visszavert fény frekvenciájában történő változásokat. E színváltozatok segítségével különböztetik meg a nemesítők az érett növényeket az éretlenektől.

„A drónnal készített érési előrejelzéseink nagyon közel álltak ahhoz, amit a szántóföldi bejárások alkalmával számoltunk” – mondta *Diers*, majd hozzátette: „Az új modell eredményei 93%-os pontosságot értek el a hagyományos szántóföldi megfigyeléshez képest.”

Seed Today

Irányított virágzás

Japán tudósok munkájának eredményeképp elérhetővé vált egy olyan rizs törzs, amely egy népszerű kereskedelmi fungicid szerrel lepermetezve meghatározott idő elteltével virágzásnak indul. Az új törzs egy napon lehetővé teheti a rizstermelők számára, hogy az időjárástól, a hőviszonyoktól, és az egyéb, éppen az ültetvényt érő körülményektől függetlenül meghatározhassák meg a betakarítás idejét.

A növények virágzásának idejét a hőmérséklet, a napfényes órák száma

FOTÓ: IVÁN KATALIN

és egyéb környezeti tényezők határozzák meg, ami megnehezíti a betakarítást tervező gazdálkodó dolgát. Míg a tudósok képesek voltak mesterségesen irányítani az olyan kis növények, mint például a lúdfű (*Arabidopsis thaliana*) virágzását, a gabonanövények esetében idáig nem sikerült ezt a hatást elérni.

Egy japán tudósokból álló kutatócsoport Takeshi Izawa professzor vezetésével kifejlesztett egy olyan rizs törzset, amely egy, a pirikuláriás barnulás (*Pyricularia grisea*) elleni gombaölő szerrel való kezelést követően 40-45 nappal borul virágba.

A kutatók elsőként létrehoztak egy nem virágzó törzset úgy, hogy a szemek számát, a növény magasságát és a kalászolás idejét meghatározó Ghd7 gén túlsúlyba helyezésével elnyomták a virágzásért felelős, úgynevezett florigén géneket, amelyek rövid-nappalos körülmények között a virágzás megindítását okozzák a növény csúcsán.

Ezután Izawa és kollégái módosították a nem virágzó vonal Hd3a florigén génjét úgy, hogy az bizonyos vegyszerekre aktivizálódjon. Amikor laboratóriumi és szántóföldi körülmények között letesztelték a törzset, a kutatók megfigyelték, hogy az új rizs törzs a növényvédő szerrel való kezelést követően nagyjából 45 nappal virágzott.

European Seed

Új minőségirányítási rendszerek vetőmagos cégek számára

A Nemzetközi Vetőmag Szövetség (ISF) idén tavasszal két új iránymutatást fejlesztett ki azon kisebb zöldség-nemesítő és -szaporító cégek számára,

melyek nem rendelkeznek megfelelő minőségirányítási rendszerrel. Az útmutatók a jelenlegi piacvezetők tapasztalatain és bevált gyakorlatán alapulnak, és rengeteg hasznos tanácsot és tippet tartalmaznak arról, hogyan lehet a legjobbat kihozni a vállalkozásból.

Az egyik iránymutatás minőségirányítási rendszereket és kockázatkezelési módszereket alkalmaz a zöldség-nemesítés és szaporítás teljes életciklusára vonatkozóan a hagyományos zöldségnövények genetikai tisztaságának megőrzése és a GMO-k véletlen előfordulásának elkerülése érdekében.

„Jelenleg nincsenek komoly problémák, mert a cégek többsége odafigyel a nemesítés és előállítás folyamataira. Mindemellett a jelenlegi állapot megőrzése érdekében a vállalatoknak rendszeresen azonosítaniuk és értékelnük kell azokat a tényezőket, amelyek a véletlen előforduláshoz köthető incidensekhez vezethetnek” – mondta Ruthner Szabolcs, az ISF szabályozási ügyek vezetője.

A másik útmutató a nemzetközi szövetség és az ázsiai országok, illetve a csendes-óceáni térség vetőmag ágazatát tömörítő szervezet együttműködéseként jött létre, és a zöldség vetőmag előállítás helyes gyakorlatának megvalósításához ad iránymutatást.

„A szellemi tulajdont érő jogsértések és genetikai anyag veszteség a mai napig óriási problémát jelent világ-

FOTÓ: IVAN KATALIN

szerte” – mondta Ruthner Szabolcs, és hozzátette: „Ezt az iránymutatást a szellemi tulajdonjogok, és általánosságban a szülői vonalakkal kapcsolatos egyéb jogok oltalmazásának szemléletében fejlesztettük ki. A célunk az volt, hogy gyakorlati ajánlásokkal segítsük a vállalatok szellemi tulajdonjogainak védelmét annak érdekében, hogy korlátozzuk, vagy megszüntessük bármilyen genetikai anyag elvesztését a vetőmag előállítás folyamatában.”

Az ajánlások elérhetők az ISF honlapjának „Resources”, „Specific Technical Subjects” menüpontjában (www.worldseed.org).

Cultivar Seed

Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termék Tanács lapja

Elérhetőség: Polgár Gábor ügyvezető igazgató

1113 Bp. Ábel Jenő u. 4/b. • Tel. 06-1-332-5755, Fax: 06-1-302-6507 • E-mail: vszt@vszt.hu • Honlap: www.vszt.hu

Felelős szerkesztő: Hajtun György

Szerkesztő Bizottság: Dr. Balikó Sándor (Bóly Zrt.) • Bíró János (Syngenta Kft.)

• Pavelka Árpád (ZKI Zrt.) • Virágné Pintér Gabriella (Gabonakutató Nonprofit Közhasznú Kft.)

Címlapfotó: ISF

Kiadja: A Vetőmag Szövetség Szakmaközi Szervezet és Termék Tanács

Felelős kiadó: VSZT ügyvezető igazgatója